

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням тридцять четвертої сесії
Заводської міської ради восьмого
скликання від 10.11.2023 року № 11

**Програма
благоустрою населених пунктів громади
на 2024 рік**

**м. Заводське
2023 р.**

МЕТА ПРОГРАМИ

Програма полягає у реалізації державної політики у сфері благоустрою населених пунктів, підвищення ефективності використаних об'єктів благоустрою відповідно до їх функціонального призначення для забезпечення сприятливих умов життєдіяльності людини.

Основна мета Програми та прогноз на 2024 – реалізація комплексу заходів щодо забезпечення утримання в належному санітарно – технічному стані населених пунктів громади та покращення його естетичного вигляду для створення оптимальних умов праці, побуту та відпочинку мешканців та гостей громади.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Благоустрій - комплекс робіт з інженерного захисту, розчищення, та озеленення території, а також соціально-економічних, організаційно-правових та екологічних заходів з покращання мікроклімату, санітарного очищення, зниження рівня шуму та інше, що здійснюються на території населеного пункту з метою її раціонального використання, належного утримання та охорони, створення умов щодо захисту і відновлення сприятливого для життєдіяльності людини довкілля.

Територія — сукупність земельних ділянок, які використовуються для розміщення об'єктів загального користування: парків, скверів, бульварів, вулиць, провулків, узвозів, проїздів, шляхів, площ, майданів, набережних, прибудинкових територій, пляжів, кладовищ, рекреаційних, оздоровчих, навчальних, спортивних, історико-культурних об'єктів, об'єктів промисловості, комунально-складських та інших об'єктів у межах населеного пункту;

Утримання в належному стані території — використання її за призначенням відповідно до генерального плану населеного пункту, іншої містобудівної документації, місцевих правил забудови, правил благоустрою території населеного пункту, а також санітарне очищення території, її озеленення, збереження та відновлення об'єктів благоустрою;

Вулично-дорожня мережа — призначена для руху транспортних засобів і пішоходів мережа вулиць, доріг загального користування, внутрішньоквартальних та інших проїздів, тротуарів, пішохідних і велосипедних доріжок, а також набережні, майдани, площі, вуличні автомобільні стоянки з інженерними та допоміжними спорудами, технічними засобами організації дорожнього руху;

Заходи з благоустрою населених пунктів — роботи щодо відновлення, належного утримання та раціонального використання територій, охорони та організації упорядкування об'єктів благоустрою з урахуванням особливостей їх використання.

II. ОСНОВНІ ЗАХОДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

1. Належне утримання територій громади з впорядкуванням зелених зон, придбання та встановлення лавочок, урн для сміття, квітників та інших малих архітектурних форм з використанням сучасних дизайнерських рішень та методів ландшафтного дизайну;
2. Озеленення, утримання та збереження об'єктів та елементів благоустрою, парків, скверів, вулиць, братських могил та зелених насаджень;
3. Здійснення благоустрою території навколо об'єктів соціально – культурної сфери.
4. Видалення старих, уражених омелою та таких, які загрожують життю людей та будівлям, дерев.
5. Відновлення старих газонів і квітників, насадження нових та заміна видалених зелених насаджень, оновлення алей, парків, скверів.
6. Забезпечення очищення проїзної частини біля бордюрів та прибирання сміття, порослі на обочинах.

7. Прибирання (очищення) вулиць, тротуарів, доріг та місць загального користування, забезпечити викошування газонів та парків.
8. Ліквідація стихійних сміттєзвалищ;
9. Ремонт, утримання існуючих зупинок громадського транспорту;
10. Очищення системи дощового зливу;
11. Зимове утримання шляхів, тротуарів (очищення від снігу та обробка протиожеледними сумішами).
12. Забезпечити виконання заходів щодо реалізації Програми благоустрою згідно з обсягами фінансування.
13. Навчально-виховні заходи спрямовані на активізацію участі населення у сфері благоустрою;

У ході реалізації заходів Програми благоустрою можливі корегування, зміни, уточнення, доповнення, пов'язані з фактичним надходженням коштів на реалізацію Програми, уточненням обсягів робіт виходячи з реальних можливостей бюджету.

III. УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ БЛАГОУСТРОЮ

Повноваження міської ради у сфері благоустрою населених пунктів

1. До повноважень міської ради у сфері благоустрою населених пунктів належить:
 - 1) затвердження місцевих програм та заходів благоустрою населених пунктів, забезпечення їх виконання;
 - 2) створення в разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення з іншими суб'єктами комунальної власності благоустрою населених пунктів, визначення повноважень цих органів (служб);
 - 3) організація забезпечення на території населеного пункту чистоти і порядку, дотримання тиші в громадських місцях;
 - 4) організація місць відпочинку для населення;
 - 5) розроблення схем санітарного очищення населених пунктів;
 - 6) запобігання появі на території громади нових вогнищ небезпечних карантинних організмів, зокрема амброзії полинолистої;
 - 7) затвердження правил благоустрою територій населених пунктів;
 - 8) визначення на конкурсних засадах підприємств, установ, організацій (балансоутримувачів), відповідальних за утримання об'єктів благоустрою;
 - 9) залучення на договірних засадах коштів і матеріально-технічних ресурсів юридичних та фізичних осіб для здійснення заходів з благоустрою населених пунктів;
 - 10) здійснення контролю за станом благоустрою та утриманням територій, інженерних споруд та об'єктів, підприємств, установ та організацій, їх озелененням, охороною зелених насаджень;
 - 11) надання дозволу на розміщення на території об'єктів благоустрою будівель і споруд соціально-культурного, побутового, торговельного та іншого призначення, визначення обсягів пайової участі їх власників в утриманні об'єктів благоустрою;
 - 12) визначення місць стоянок транспортних засобів на об'єктах благоустрою населених пунктів, зовнішнього освітлення та санітарного очищення території, термінів проведення робіт з реконструкції та капітального ремонту об'єктів благоустрою;
 - 13) інформування населення про здійснення заходів з благоустрою міста;
 - 14) визначення в установленому порядку розміру відшкодувань юридичними та фізичними особами за забруднення довкілля та інші екологічні збитки, спричинені порушенням законодавства у сфері благоустрою та охорони навколишнього природного середовища.

IV. СУБ'ЄКТИ ТА ОБ'ЄКТИ У СФЕРІ БЛАГОУСТРОЮ

Суб'єкти у сфері благоустрою

1. Суб'єктами у сфері благоустрою населених пунктів є органи державної влади та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, громадяни.

Об'єкти у сфері благоустрою

1. До об'єктів благоустрою належать:

1) території загального користування:

- а) парки ;
- б) пам'ятки культурної та історичної спадщини;
- в) вулиці, дороги, провулки, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки;
- г) місця відпочинку населення;
- д) кладовища;
- е) інші території загального користування;

2) прибудинкові території;

3) території будівель та споруд інженерного захисту територій;

4) території підприємств, установ, організацій та закріплені за ними території на умовах договору.

2. До об'єктів благоустрою можуть належати також інші території в межах населеного пункту.

Використання об'єктів благоустрою

1. Об'єкти благоустрою використовуються відповідно до їх функціонального призначення для забезпечення сприятливих умов життєдіяльності людини на засадах їх раціонального використання та охорони з урахуванням вимог правил благоустрою території населених пунктів, місцевих правил забудови, інших вимог, передбачених законодавством.

Утримання об'єктів благоустрою

1. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах повноважень визначають на конкурсних засадах відповідно до закону балансоутримувачів об'єктів благоустрою державної та комунальної форм власності.

Балансоутримувача об'єктів благоустрою, які перебувають у приватній власності, визначають їх власники.

2. Балансоутримувач забезпечує належне утримання та своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або може на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи, організації.

3. Власник об'єкта благоустрою за поданням його балансоутримувача щорічно затверджує заходи з утримання та ремонту цього об'єкта на наступний рік та передбачає кошти на виконання цих заходів. Балансоутримувач об'єкта благоустрою несе повну відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.

4. На території об'єкта благоустрою відповідно до затвердженої містобудівної документації можуть бути розташовані будівлі та споруди торговельного, соціально-культурного, спортивного та іншого призначення. Власники цих будівель та споруд зобов'язані забезпечити належне утримання наданої їм у встановленому порядку земельної ділянки, а також можуть на умовах договору, укладеного з балансоутримувачем, забезпечувати належне утримання іншої закріпленої за ними території або брати пайову участь в утриманні об'єкта благоустрою.

Обмеження при використанні об'єктів благоустрою

1. На об'єктах благоустрою забороняється:

1) виконувати земляні, будівельні та інші роботи без дозволу, виданого в установленому законодавством порядку;

2) самовільно влаштовувати городи, створювати, пошкоджувати або знищувати газони, самовільно висаджувати та знищувати дерева, кущі тощо;

3) вивозити і звалювати в не відведених для цього місцях відходи, траву, гілки, деревину, листя, сніг;

4) складувати будівельні матеріали, конструкції, обладнання за межами будівельних майданчиків;

5) самовільно встановлювати об'єкти зовнішньої реклами, торговельні лотки, павільйони, кіоски тощо;

- 6) встановлювати технічні засоби регулювання дорожнього руху без погодження з відповідними органами Міністерства внутрішніх справ України;
- 7) випасати худобу, вигулювати та дресирувати тварин у не відведених для цього місцях;
- 8) здійснювати ремонт, обслуговування та миття транспортних засобів, машин, механізмів у не відведених для цього місцях (крім випадків проведення негайного ремонту при аварійній зупинці).

Права та обов'язки громадян у сфері благоустрою

1. Громадяни у сфері благоустрою мають право:
 - 1) користуватись об'єктами благоустрою;
 - 2) брати участь в обговоренні правил та проектів благоустрою території ;
 - 3) вносити на розгляд органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій пропозиції з питань благоустрою населеного пункту;
 - 4) отримувати в установленому законом порядку повну та достовірну інформацію про затвердження правил благоустрою території населеного пункту та внесення до них змін, а також роз'яснення їх змісту;
 - 5) брати участь у здійсненні заходів з благоустрою населених пунктів, озелененні та утриманні в належному стані садиб, дворів, парків, площ, вулиць, кладовищ, братських могил, обладнанні дитячих і спортивних майданчиків, ремонті шляхів і тротуарів, інших об'єктів благоустрою;
 - 6) вимагати негайного виконання робіт з благоустрою населених пунктів у разі, якщо невиконання таких робіт може завдати шкоду життю, здоров'ю або майну громадян;
 - 7) звертатись до суду з позовом про відшкодування шкоди, заподіяної майну чи здоров'ю громадян унаслідок дій чи бездіяльності балансоутримувачів об'єктів благоустрою.

Права та обов'язки підприємств, установ та організацій у сфері благоустрою

1. Підприємства, установи та організації у сфері благоустрою мають право:
 - 1) брати участь у розробленні планів соціально-економічного розвитку населених пунктів та заходів з благоустрою їх території;
 - 2) брати участь в обговоренні проектів законодавчих та інших нормативно-правових актів з благоустрою населених пунктів;
 - 3) вимагати зупинення робіт, що виконуються з порушенням правил благоустрою території населених пунктів або призводять до її нецільового використання;
 - 4) вимагати негайного виконання робіт з благоустрою в разі, якщо невиконання таких робіт може завдати шкоду життю або здоров'ю громадян, їх майну та майну юридичної особи;
 - 5) брати участь у роботі комісій з прийняття в експлуатацію нових, реконструйованих та капітально відремонтованих об'єктів благоустрою;
 - 6) вносити на розгляд органів місцевого самоврядування пропозиції щодо поліпшення благоустрою .
2. Підприємства, установи та організації у сфері благоустрою населених пунктів зобов'язані:
 - 1) утримувати в належному стані території, надані їм в установленому законом порядку;
 - 2) утримувати в належному стані закріплені за ними на умовах договору з балансоутримувачем об'єкти благоустрою (їх частини);
 - 3) усувати на закріплених за ними об'єктах благоустрою (їх частинах) за власний рахунок та в установлені строки пошкодження інженерних мереж або наслідки аварій, що сталися з їх вини;
 - 4) усувати на закріплених за ними об'єктах благоустрою (їх частинах) наслідки надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру в установленому порядку;
 - 5) проводити згідно з планами, затвердженими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, інвентаризацію та паспортизацію закріплених за ними об'єктів благоустрою (їх частин);
 - 6) у процесі утримання об'єктів благоустрою (їх частин) дотримуватися відповідних технологій щодо їх експлуатації та ремонту, регулярно здійснювати заходи щодо

запобігання передчасному зносу об'єктів, забезпечення умов функціонування та утримання їх у чистоті й належному стані;

7) відшкодувати збитки та іншу шкоду, завдану ними внаслідок порушення законодавства з питань благоустрою та охорони навколишнього природного середовища, в порядку та розмірах, установлених законодавством України.

Відшкодування збитків, завданих об'єкту благоустрою

1. Збитки, завдані об'єкту благоустрою в результаті порушення законодавства з питань благоустрою населених пунктів, підлягають відшкодуванню в установленому порядку.

2. Оцінка завданих збитків проводиться балансоутримувачем у разі:

- 1) протиправного пошкодження чи знищення елементів благоустрою;
- 2) пошкодження чи знищення елементів благоустрою при:
 - а) ліквідації аварій на інженерних мережах та інших елементах благоустрою;
 - б) здійсненні ремонту інженерних мереж;
 - в) видаленні аварійних сухостійних дерев та чагарників;
 - г) прокладанні нових інженерних мереж;
 - г) виконанні інших суспільно- необхідних робіт.

3. Розмір відшкодування збитків, завданих об'єкту благоустрою, визначається балансоутримувачем за методикою визначення відновної вартості об'єктів благоустрою, затвердженою центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства.

4. У разі якщо пошкодження чи знищення елементів благоустрою здійснюється балансоутримувачем у ході усунення аварії на власних інженерних мережах чи власних об'єктах або якщо особу, яка пошкодила чи знищила елементи благоустрою, не виявлено, відновлювальні роботи проводяться за рахунок власника об'єкта благоустрою.

V. ОРГАНІЗАЦІЯ БЛАГОУСТРОЮ

1. Організацію благоустрою забезпечують місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування відповідно до повноважень, установлених законом.

2. Благоустрій здійснюється в обов'язковому порядку на всій території.

Фінансування державних програм благоустрою населених пунктів та програм з благоустрою об'єктів, які перебувають у державній власності, здійснюється за рахунок коштів державного бюджету.

3. Рішення органів місцевого самоврядування щодо благоустрою території є обов'язковим для виконання розміщеними на цій території підприємствами, установами, організаціями та громадянами, які на ній проживають.

Забезпечення благоустрою території підприємств, установ та організацій

1. Підприємства, установи, організації забезпечують благоустрій земельних ділянок, наданих їм на праві власності чи праві користування відповідно до закону.

Балансоутримувач об'єкта благоустрою з метою належного його утримання та здійснення своєчасного ремонту може залучати для цього на умовах договору інші підприємства, установи, організації.

Підприємства, установи, організації, які розміщуються на території об'єкта благоустрою, можуть утримувати закріплену за ними територію та брати пайову участь в утриманні цього об'єкта .

2. Підприємства, установи, організації зобов'язані утримувати закріплені за ними на умовах договору з балансоутримувачем території в належному стані відповідно до законодавства та умов договору.

3. Посадові особи підприємств, установ, організацій несуть відповідальність за невиконання заходів з благоустрою, а також за дії чи бездіяльність, що призвели до завдання шкоди майну або здоров'ю громадян, на власних та закріплених за підприємствами, установами, організаціями територіях відповідно до закону.

Утримання та благоустрій прибудинкових територій багатоквартирних житлових будинків.

1. Утримання та благоустрій прибудинкової території багатоквартирного житлового будинку, належних до нього будівель, споруд проводиться балансоутримувачем цього будинку або підприємством, установою, організацією, з якими балансоутримувачем укладено відповідний договір на утримання та благоустрій прибудинкової території.

Забезпечення благоустрою присадибної ділянки.

1. Благоустрій присадибної ділянки проводиться її власником або користувачем цієї ділянки. Власник або користувач присадибної ділянки може на умовах договору, укладеного з органом місцевого самоврядування, забезпечувати належне утримання території загального користування, прилеглої до його присадибної ділянки.

2. Благоустрій присадибної ділянки, на якій розміщені житлові будинки, господарські будівлі та споруди, що в порядку, визначеному законодавством, взяті на облік або передані в комунальну власність як безхазяйні, проводиться відповідним органом місцевого самоврядування.

Освітлення об'єктів благоустрою.

1. Власники об'єктів благоустрою забезпечують освітлення цих об'єктів відповідно до вимог державних стандартів, норм і правил.

2. Забезпечення утримання, належного функціонування та збереження освітлювальних приладів на території об'єктів благоустрою, впровадження енергозберігаючих технологій та обладнання здійснюються балансоутримувачами цих об'єктів благоустрою.

Вимоги до поводження з відходами.

1. Формування системи поводження з відходами здійснюється шляхом використання найбільш ефективних і безпечних технологій за мінімальних економічних витрат, найбільш вигідних для того чи іншого населеного пункту схем і методів збирання, перевезення та знешкодження цих відходів з урахуванням щільності забудови, сміттєзбірників у порядку, визначеному законом.

VI. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЛАГОУСТРОЮ

Фінансування заходів з благоустрою населених пунктів, утримання та ремонт об'єктів благоустрою здійснюється за рахунок коштів їх власників або користувачів, якщо це передбачено умовами відповідних договорів, а також за рахунок пайових внесків власників будівель і споруд, розміщених на території об'єкта благоустрою, інших передбачених законом джерел фінансування.

Фінансування заходів з благоустрою населених пунктів може здійснюватися за рахунок коштів державного бюджету, місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ, організацій, добровільних внесків юридичних осіб та громадян, інших джерел, передбачених законом.

За рахунок коштів місцевих бюджетів фінансуються:

- 1) заходи з виконання благоустрою ;
- 2) організація санітарного очищення територій, які належать до комунальної власності.

За рахунок коштів підприємств, установ, організацій фінансуються заходи, спрямовані на:

- 1) благоустрій, виконання робіт з ремонту і реконструкції доріг внутрішньогосподарського користування, озеленення, утримання в належному стані території, яка їм належить на праві власності або праві користування;
- 2) усунення на закріплених за ними об'єктах благоустрою (їх частинах) пошкодження інженерних мереж, елементів благоустрою, а також наслідків аварій, що сталися з їх вини.

Благоустрій прибудинкових територій об'єктів нового будівництва, реконструкції та капітального ремонту будівель та споруд здійснюється за рахунок коштів забудовників (інвесторів).

Благоустрій прибудинкової території співвласників багатоквартирного будинку в разі передачі земельної ділянки в їх спільну сумісну власність здійснюється за рахунок коштів співвласників багатоквартирного будинку.

Підприємства, установи, організації на умовах договору, укладеного з балансоутримувачем об'єкта благоустрою, можуть здійснювати часткове фінансування утримання закріпленої за ними території або брати пайову участь у фінансуванні утримання в належному стані всього об'єкта благоустрою.

Підприємства, установи, організації можуть на добровільних засадах здійснювати внески на фінансування заходів з благоустрою території міста.

Благоустрій присадибних ділянок фінансується за рахунок коштів їх власників або користувачів.

Громадяни можуть на добровільних засадах здійснювати фінансування заходів з благоустрою території міста, кварталу, вулиці або прибудинкової території за місцем проживання.

VII. КОНТРОЛЬ У СФЕРІ БЛАГОУСТРОЮ МІСТА

1. Контроль у сфері благоустрою населеного пункту здійснюється міською радою та виконавчим комітетом.
2. Контроль за станом благоустрою міста здійснюється шляхом:
 - 1) проведення перевірок території;
 - 2) розгляду звернень підприємств, установ, організацій та громадян;
 - 3) участі в обговоренні проектів благоустрою територій населеного пункту, іншої технічної документації з питань благоустрою і внесення відповідних пропозицій на розгляд органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій;
 - 4) подання позовів до суду про відшкодування шкоди, завданої об'єктам благоустрою внаслідок порушення законодавства з питань благоустрою міста.

VIII. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

1. Забезпечення естетичного вигляду території громади.
2. Підвищення рівня якості послуг, що надаються населенню з питань благоустрою та санітарної очистки.
3. Покращення загального екологічного стану територій, зменшення негативного впливу на довкілля.
4. Комфортні умови проживання і відпочинку населення. Належний догляд за зеленими насадженнями, місцями загального користування, меморіалами, пам'ятниками, братськими могилами.
5. Забезпечення проведення профілактичної, роз'яснювальної та виховної роботи серед населення щодо дотримання правил благоустрою, санітарних норм, правил поведінки в громадських місцях, участі громадян у наведенні порядку за місцем проживання.
6. Зменшення кількості скарг від населення.

Головним результатом Програми є створення комфортабельного для життєдіяльності мешканців Заводської міської ТГ середовища через покращення естетичного вигляду населених пунктів, захисту і відновлення довкілля; збереження технічного та естетичного стану, відновлення та продовження строків служби об'єктів і елементів благоустрою громади; формування позитивного іміджу громади; підвищення культури, комфорту і безпеки умов проживання та відпочинку громадян.